

en Udviklingslinje endda herfra tilbage til de antike Haandværker-korporationer, som Forf. strejfedes i sit første Arbejde, men som ganske vist havde Karakter af Tvangssammenslutninger. I bekræftende Fald er det en mere end 1000-aarig Kæde, som herved er smeddet.

Endnu et Trin længere ned i Tiden staar Mickwitz tredje Værk *Aus Revaler Handelsbüchern. Zur Technik des Ostseehandels in der ersten Hälfte des 16. Jahrh.* (1938). I Modsætning til de foregaaende bygger den overvejende paa utrykt Materiale, hentet fra Revals gamle Raadhusarkiv, der — Tak være Fortidens Processer — rummer en statelig Række private Handelsbøger. Ud herfra kan Mickwitz belyse snart sagt alle Sider af Handelen paa det fjerneste Østersøomraade ved den nyere Tids Begyndelse, og skønt det drejer sig om en strengt videnskabelig Undersøgelse, gives der en saa indgaaende og farverig Skildring, at Læsningen ligefrem virker spændende. Navnlig i Fremstillingen af Handelens Arbejdsorganisation, dens Efterretningsvæsen og dens Gennemsnitsudbytte faar man en Række Oplysninger, der har Betydning for alle skandinaviske Lande, hvor Hanseaterne har virket under ganske parallelle Forhold.

Naar Gunnar Mickwitz var en saa tidlig udviklet Forsker, skyldtes det maaske ikke mindst, at han repræsenterede tredje Generation inden for historisk Videnskab. Hans Morfader var den bekendte Forfatter af »Finlands Historia«, Prof. M. G. Schybergson, og hans Fader, en anset Pædagog, har ogsaa givet værdifulde Indsatser paa Historiens Omraade. Gunnar Mickwitz selv efterlader ikke alene et historisk Forfatterskab af høj Rang; enhver der har kendt ham, vil bevare Mindet om udbytterige Drøftelser med den idérige, livfulde og sympatiske unge Videnskabsmand. Hertil kom en Uselviskhed og Karakterstyrke, der gav ham en ledende Plads inden for den svensk-finlandske Ungdom, som det klart viste sig i den almindelige Sorg ved hans Død. Hans Bortgang er ikke alene for Finlands Historieforskning et stort Tab.

K. F.

En Aktualitet, som Forf. næppe har anet under Udarbejdelsen, har et Værk af Prof. i Åbo, Einar W. Juva, faaet: *Verteidigungspläne Finnlands 1721—1808* (1939), hvoraf første Bind lige er udkommet. Det omfatter Tiden fra den store nordiske Krigs («Stora ofredens») Afslutning til 1745, da Finland ved Freden i Åbo var blevet yderligere beklippet (Kymmeneelvsgrænsen). Bogen er udgivet af det finske Videnskabsakademi i Åbo og indeholder fra svenske Arkiver en fuldstændig Række Militærdokumenter (ledsaget af Kort) vedrørende Finlands Forsvar i

det sidste Aarhundrede af Foreningen med Sverige. I en værdifuld Indledning skildrer Udgiveren hele den svensk-finske Forsvarspolitik indtil den sidste ulykkelige Krig 1808—09. Den Forsvarsplan, som allerede 1723 opgjordes af Generalmajor Axel Löwen, blev afgørende for hele det kommende Aarhundrede. Hovedvægten skulde herefter lægges paa Kystens Forsvar, thi kun herigennem var det muligt at faa Undsætning fra Sverige. Da Landet var tyndt befolket, skulde man bøde herpaa ved Befæstninger, dels ved Grænsen, dels inde i Landet, dels endelig paa Kysten. Men Angrebet var det bedste Forsvar, og derfor burde man først og fremmest tænke paa et Fremstød over (det russiske) Viborg mod St. Petersborg. Löwens Tanker blev grundlæggende for hele Udviklingen, men der gjordes rigtignok meget lidt for at gennemføre dem før efter den uheldige Krig 1741—43. Nu begyndte man fra 1748 under Ehrensvärds Ledelse at befæste Helsingfors med Sveaborg — altsaa Löwens Kystfæstning — foruden et mindre Anlæg ved Lovisa mod Øst — altsaa Grænsefæstningen. Ehrensvärd kom saaledes til at udføre Löwens 25 Aar gamle Plan, hvilket naturligvis ikke gør noget Skaar i hans Ære som den geniale Skaber af »Nordens Gibraltar«. Men Planens Udførelse voksede dens Ophavsmænd over Hovedet. I Aarhundredets Slutning kom man desuden under Paavirkning af Frederik den Stores, senere Napoleons, Sejre ind paa den Tanke, at lægge Hovedvægten paa det levende Værn. Resultatet var, at Sveaborg vel blev gjort saa nogenlunde færdig, men at man opgav at medtage Helsingfors. Hovedmotivet, at skabe en befæstet Havn for en svensk Landgang, var hermed forflygtiget, thi fra Sveaborg, der ligger paa Oer, kunde en Hær ikke marschere ind i Landet. Gustav III genoptog derfor med god Grund Löwens offensive Tanker i Krigen 1788—90, og da den sidste Forsvarskrig kom 1808, havde Finland ved Siden af en svag Hær en Fæstning, der var ude af Stand til at yde denne nogen virkelig Støtte. Det sørgelige Resultat var hermed givet.

Professor Juvas Udgave giver rigeligt Stof til Overvejelser den Dag i Dag, og det maa alene beklages, at han i sin Indledning konsekvent anvender finske Stednavne, hvad der volder Læseren meget Hovedbrud, før han opdager, at f. Eks. Viapori er Sveaborg og Unsikaupunki Nystad.

K. F.

Under betydelig Deltagelse afholdtes i Dagene 29. August—3. September 1938 den 8. *internationale Historikerkongres i Zürich*, der med Gæstfrihed modtog de mange fremmede og havde stillet